

Projekt

**UCHWAŁA NR XL/270/22
RADY GMINY TUREK**

z dnia 21 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 dla Gminy Turek**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 559), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249), art. 10 ust. 1, ust. 2, ust. 2a i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r, poz. 642) Rada Gminy Turek uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXVIII/249/21 Rady Gminy Turek z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Turek na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turek.

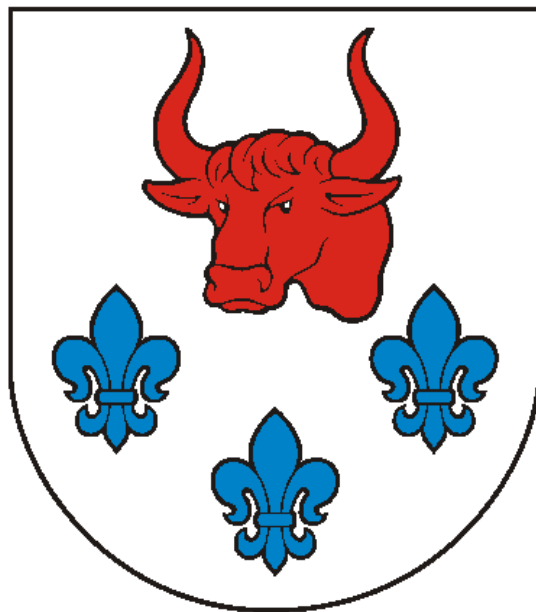
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

/Ireneusz Kolenda/

Załącznik
do Uchwały Nr XL/270/22
Rady Gminy Turek
z dnia 21 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY TUREK NA LATA 2022 - 2025**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

- I. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Turek.**
- II. Problemy wynikające z analizy danych oraz wskaźniki osiągnięcia celów.**
- III. Zadania oraz wskaźniki realizacji zadań.**
- IV. Zasoby Gminy niezbędne w realizacji zadań Programu.**
- V. Koordynowanie zadań Programu.**
- VI. Finansowanie zadań Programu.**
- VII. Materiały źródłowe.**

Wprowadzenie

We wszystkich krajach europejskich alkohol jest traktowany jako towar szczególny i tym samym nie podlega regułom wolnego rynku. Handel alkoholem jest reglamentowany. W Polsce za realizację polityki ograniczającej dostępność alkoholu odpowiedzialny jest samorząd gminny. Reglamentację alkoholu rozpoczyna rada gminy poprzez uchwały określające liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ograniczenia godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych. Za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych gmina pobiera opłaty, które przeznacza na rozwiązywanie problemów, generowanych przez spożywanie alkoholu. Naprawianie szkód znacznie przekracza kwoty uzyskane z tytułu sprzedaży alkoholu.

W odniesieniu do alkoholu wyróżnia się dwa rodzaje dostępności: ekonomiczną, która rozumiana jest jako relacja między ceną alkoholu a dochodami konsumentów oraz fizyczną określającą gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich rozmieszczenie na terenie gminy oraz godziny otwarcia placówki. W ramach ograniczania dostępności alkoholu ustawodawca wprowadził regulacje centralne, wynikające wprost z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz regulacje lokalne, wprowadzone przez samorząd.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa ta określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu oraz reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także określa źródła finansowania tych zadań.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, zwany dalej Programem, jest elementem gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy.

Program uwzględnia również zawarte w zapisie art. 12 ust. 7 cytowanej ustawy działania w zakresie ograniczania dostępności alkoholu, w tym dotyczące usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz ograniczenia godzin sprzedaży nocnej

napojów alkoholowych. Uwzględnia również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Podstawy prawne regulujące kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu.

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz.1119 z późn.zm),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1956 z późn.zm.),
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.1057 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 711 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 176 z późn.zm.),
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 305 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642),

15. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 z późn. zm.).

I. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Turek

1. Struktura mieszkańców gminy wg wieku

Struktura wg wieku - stan na dzień 31.12.2021 r.

	2018	2019	2020	2021
Mieszkańcy ogółem	9 725	9 893	10 050	10 191
dorośli	7 569	7 682	7 763	7879

W celu zdiagnozowania dostępności napojów alkoholowych w Gminie Turek, do opracowania przyjęto wskaźniki wyznaczające tę dostępność, w przedziale lat 2019-2021. Są to: liczba uchwalonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, liczba zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (wolnych), kwota pozyskanych środków ze sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punktach sprzedaży w roku poprzednim, wykazanych w składanych do 31 stycznia każdego roku przez przedsiębiorców oświadczeniach, statystyczna kwota, która przypada rocznie na zakup alkoholu przez każdego mieszkańca Gminy, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Dane obrazują poniższe tabele.

2. Dane statystyczne udostępnione przez podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie Turek

- Uchwały i zarządzenia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz rynek napojów alkoholowych w Gminie.
- Uchwała w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z dnia 30 sierpnia 2018 roku oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Turek.

- 1) Ustala się na terenie Gminy Turek maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- a) zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa w ilości 28 zezwoleń w tym przeznaczonych do spożycia:
  - poza miejscem sprzedaży w ilości 20,
  - w miejscu sprzedaży w ilości 8;
- b) zawierających powyżej 4,5% alkoholu do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 28 zezwoleń, w tym przeznaczonych do spożycia:
  - poza miejscem sprzedaży w ilości 20,
  - w miejscu sprzedaży w ilości 8;
- c) zawierających powyżej 18% alkoholu w ilości 28 zezwoleń, w tym przeznaczonych do spożycia:
  - poza miejscem sprzedaży w ilości 20,
  - w miejscu sprzedaży w ilości 8.

2) Ustala się następujące zasady usytuowania na terenie Gminy Turek miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- a) Miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych muszą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 30 metrów od następujących obiektów:
  - placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych,
  - domów pomocy społecznej,
  - obiektów kultu religijnego.

Ponadto należy zauważyć, że na terenie gminy Turek nie ma sklepów, stacji paliw oraz innych miejsc, w których można by zakupić alkohol w godzinach nocnych.

Działania	2019	2020	2021
Liczba uchwalonych zezwoleń (limit) ogółem	84	84	84
Liczba zezwoleń pozostających w obrocie prawnym – udzielonych przedsiębiorcom	41	40	41
Liczba zezwoleń niewykorzystanych	43	44	43

Tabela 1. Dane w zakresie liczby zezwoleń niewykorzystanych.

Rok	2019	2020	2021
Wartość sprzedanego alkoholu ogółem w placówkach na terenie gminy na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców	1 882 093,57	1 711 048,24	1 986 414,39
Kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy, statystyczny dorosły mieszkaniec Gminy Turek	245,00	220, 41	252,11

Tabela 2. Wartość alkoholu sprzedanego w placówkach na terenie gminy na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców oraz kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy, statystyczny mieszkaniec Gminy.

Rok	2019	2020	2021
Liczba punktów sprzedaży alkoholu w Gminie	17	17	14
Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży alkoholu	452	457	562

Tabela 3. Liczba punktów sprzedaży alkoholu w Gminie oraz liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży alkoholu.

3. Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy

Rok	2019	2020	2021
Liczba konsultacji - ogółem	498	517	520
- w zakresie problemów alkoholowych	418	433	436
- w zakresie przemocy w rodzinie	80	84	84

Tabela 4. Działalność Punktu konsultacyjnego w Turek

Punkt konsultacyjny dla osób z problemem uzależnień i przemocy domowej czynny jest w każdy wtorek przez 3 godziny w pomieszczeniach GOPS Turek, gdzie dyżur pełni i pomocy udziela terapeuta uzależnień.

Zadaniem punktu konsultacyjnego jest:

- dostarczanie informacji na temat uzależnień

- dostarczanie informacji o możliwościach podjęcia leczenia
- motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończonej terapii oraz ich rodzinom
- udzielanie wsparcia i pomocy terapeutycznej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
- udzielanie informacji, gdzie szukać pomocy, również prawnej osobom doświadczającym przemocy
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym
- udzielanie wsparcia i pomocy osobom w kryzysie

4. Ośrodek Pomocy Społecznej

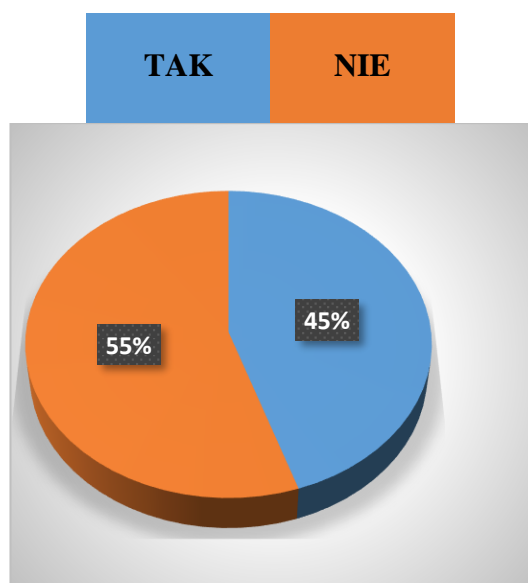
	2020	2021
Liczba rodzin objętych pomocą	130	125
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	8	8

Tabela 5. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.

5. Spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie

We wrześniu 2021 roku w klasach 8 szkół podstawowych na terenie Gminy Turek przeprowadzono anonimowe ankiety na temat spożywania alkoholu przez respondentów. Z w/w ankiet wynika, że 45% 14-latków z gminy Turek piło już w swoim życiu alkohol.

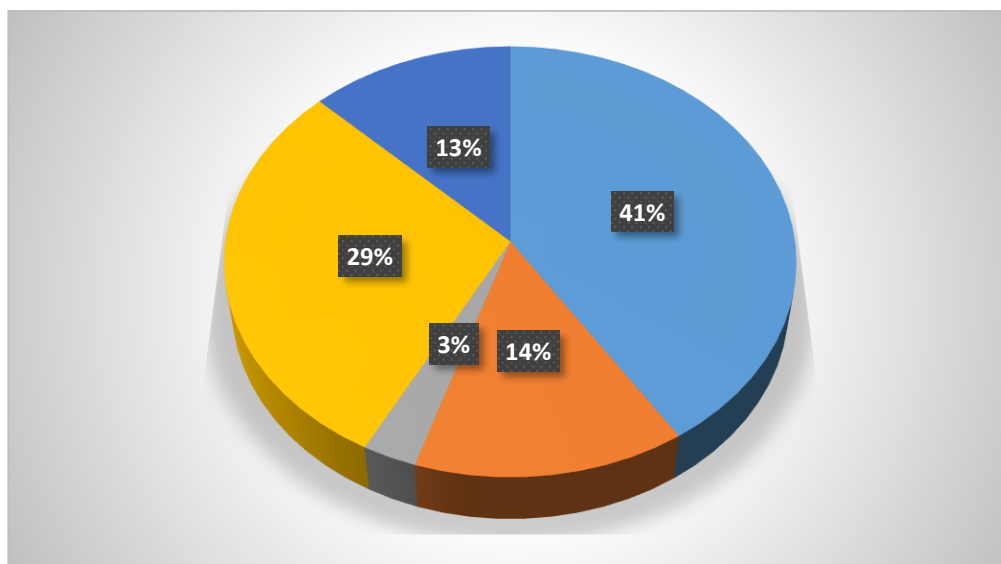
Czy próbowałeś/aś kiedyś pić alkohol?

Duża część nastolatków alkohol po raz pierwszy piła w domu.

Gdzie po raz pierwszy piłaś/eś alkohol?

W domu	Na domówce	Na dyskoteci	Na rodzinnej imprezie	inne
41%	14%	3%	29%	13%

II. Problemy wynikające z analizy danych oraz wskaźniki osiągnięcia celów

Problemy wynikające z diagnozy	Cele możliwe do osiągnięcia
<p><u>Zwiększona dostępności alkoholu w Gminie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wysoka kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy statystyczny, dorosły mieszkaniec Gminy - niekorzystna liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych 	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>ograniczenie dostępności alkoholu w Gminie poprzez:</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych - ograniczenie godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach detalicznych (sklepy, w tym na stacjach paliw).
<p>Duży procent osób dorosłych pije alkohol w sposób ryzykowny.</p>	<p><u>Cel główny:</u></p>

	<p>Ograniczenie liczby osób dorosłych pijących alkohol w sposób ryzykowny.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie odpowiedniej liczby programów dla osób dorosłych pijących alkohol w sposób ryzykowny.
Duże spożycie alkoholu przez dzieci i młodzież.	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>Ograniczenie picia alkoholu, w tym opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <p>Zapewnienie udziału w programach z zakresu profilaktyki uniwersalnej.</p>
Rodzice podchodzą liberalnie do picia alkoholu przez ich dzieci.	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>Ograniczenie liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie możliwości udziału rodziców w warsztatach i wywiadówkach profilaktycznych w zakresie używania alkoholu, w tym utrzymania abstynencji przez ich dzieci.
Szkody zdrowotne i rozwojowe u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>Ograniczenie szkód zdrowotnych i rozwojowych u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. - Zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. - Zdobycie lub zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny z problemem alkoholowym. - Poprawa relacji między rodzicami /opiekunami a dzieckiem.

Przemoc rówieśnicza wśród uczniów.	<p><u>Cel główny:</u></p> <p>Ograniczenie zachowań uczniów w zakresie przemocy rówieśniczej.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u></p> <p>- Zapewnienie możliwości udziału w programie w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.</p>
Znaczna liczba uczniów spędza ponad 5 godzin dziennie w internecie.	<p><u>Cel główny:</u></p> <p><u>Ograniczenie czasu, jaki spędzają uczniowie w Internecie</u></p> <p><u>Cele szczegółowe:</u></p> <p>- Zapewnienie możliwości udziału uczniów w programach, warsztatach lub zajęciach w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych.</p> <p>Zapewnienie udziału rodzicom uczniów możliwości udziału w zajęciach nt. uzależnień behawioralnych.</p>

III. Zadania oraz wskaźniki realizacji zadań

1. Planowane zadania wskazane w Narodowym Programie Zdrowia (cel operacyjny nr 3 Profilaktyka Uzależnień).

Są to min. zadania: edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień, edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów.

Alkohol oraz narkotyki „odpowiadają” w 100% za takie komplikacje zdrowotne jak zaburzenia psychiczne i behawioralne związane z zażywaniem alkoholu i narkotyków, zatrucia, alkoholową marskość wątroby, choroby serca i nowotwory. Badania ostatnich dziesięcioleci przyniosły wiele wyników dokumentujących silną zależność między poziomem konsumpcji alkoholu i zażywania narkotyków a wieloma problemami zdrowia i porządku publicznego.

Konsumpcja alkoholu oraz stosowanie narkotyków związane są również z zakłóceniami porządku publicznego i przemocą w rodzinie. Jest wiele badań, które pokazują, że dostępność alkoholu ma kluczowe znaczenie dla wielkości konsumpcji. Wysoka liczba punktów sprzedaży

napojów alkoholowych, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku. Dostępność ma więc wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei na rozpowszechnienie problemów społecznych.

Z analizy danych zebranych na potrzeby konstruowania niniejszego Programu wynika, że dostępność alkoholu w Gminie Turek jest średnia (562 mieszkańców na jeden punkt sprzedaży). Powołując się na zapis art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹ zasugerowano działania w zakresie utrzymania średniej dostępności alkoholu w Gminie.

Sugerowane działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Turek
Utrzymanie odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych.
Analiza kwoty, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu mieszkańcy Gminy – im wyższa kwota, tym większa dostępność alkoholu i większe szkody społeczne.
Działania, które przyczynią się do wzrostu liczby osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych – im wyższa liczba tym mniejsza dostępność i mniejsze szkody.
Utrzymanie ograniczenia godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach detalicznych (sklepy, w tym na stacjach paliw).

Uzasadnieniem potrzeby ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie są poniższe wskaźniki związane z negatywnymi skutkami spożywania alkoholu.

- 1) Utrzymywanie się wysokich wartości sprzedanego alkoholu ogółem.
- 2) Wysoka kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu mieszkańcy Gminy Turek.
- 3) Niekorzystna liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.
- 4) Duży procent osób dorosłych pije alkohol w sposób ryzykowny.
- 5) Duże spożycie alkoholu przez dzieci i młodzież.

---

¹Art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazania: „Maksymalna liczba zezwoleń, o której mowa w ust. 1, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży nocnej napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”

- 6) Niski wiek inicjacji alkoholowej uczniów szkół podstawowych.
- 7) Szkody zdrowotne i rozwojowe u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 8) Przemoc rówieśnicza wśród uczniów.

2. Planowane zadania wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 41.1).

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.	
Prowadzenie punktu konsultacyjnego (konsultacje psychoterapeuty uzależnień)	- liczba udzielonych porad
Udzielanie rodzinom, w których wstępują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	
Organizowanie dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych problemami uzależnień i przemocą w rodzinie różnych form wypoczynku z programami socjoterapeutycznymi.	- liczba odbiorców wdrażanych działań
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym min. prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	
Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół oraz innych placówek dla dzieci i młodzieży rekomendowanych programów – zajęć i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	- liczba realizowanych programów – zajęć i warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach, w warsztatach
Realizacja innych niż rekomendowane programów z profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom w tym uzależnieniom behawioralnym.	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach -liczba programów
Finansowanie wyjazdów dzieci i młodzieży do ośrodków prowadzących profilaktykę uzależnień	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w wyjazdach
Finansowanie wyjazdów i kolonii z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży	- liczba uczestników

Zaopatrzenie w wydawnictwa oraz ulotki dotyczące problematyki uzależnień w tym behawioralnych i przemocy w rodzinie (broszury, czasopisma, książki) instytucji, stowarzyszeń, zakładów, jednostek gminy deklarujących pracę na rzecz prowadzenia profilaktyki uzależnień.	- szacunkowa liczba odbiorców
Szkolenia dla służb zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem przemocy (policja, pracownicy GKRPA, GOPS, ZI, kadra pedagogiczna oraz osoby aspirujące do pracy w GKRPA).	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
Finansowanie wywiadówek i warsztatów profilaktycznych dla rodziców i nauczycieli	-liczba zrealizowanych wywiadówek i warsztatów - liczba uczestników
Zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi	- liczba uczestników szkoleń
Prowadzenie zajęć profilaktycznych z elementami pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.	- liczba programów proponowanych dzieciom i młodzieży - liczba uczestników
Udział mieszkańców Gminy w organizowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom lokalnych kampanii edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień w tym behawioralnych i przemocy w rodzinie	- liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych - szacunkowa liczba osób uczestniczących
Finansowanie programów rozwoju osobistego dla osób uzależnionych	- liczba uczestników
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.	
Organizowanie zajęć z terapeutą, psychologiem, psychoterapeutą.	- liczba zajęć - liczba uczestników zajęć
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ (ograniczenia	-liczba podjętych interwencji z art. 13 ¹

dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych).	
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych).	-liczba podjętych interwencji z art. 15
6. Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu.	- liczba przyjętych wniosków - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych - liczba wniosków skierowanych do sądu
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych	- liczba przeprowadzonych kontroli
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba grup roboczych z udziałem członków Komisji

Przy określaniu priorytetów działań w pracach nad Gminnym Programem zastosowano analizę SWOT, oceniającą zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na realizację zadań.

IV. Zasoby Gminy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Punkt Konsultacyjny w Urzędzie Gminy Turek.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku.
4. Komenda Powiatowa Policji w Turku.
5. Szkoły, instytucje i stowarzyszenia z terenu gminy Turek.
6. Pomoc psychologiczna dla uczniów szkół w gminie Turek.

V. Koordynowanie i sposoby realizacji zadań Programu

1. Koordynację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
2. Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powierza się Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Turek.
3. Zakupy i zlecenia zewnętrzne dokonywane są na podstawie zlecania zadań.
4. Obsługę administracyjną i prawną Komisji zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku.

VI. Finansowanie zadań Programu

1. Gminny Program realizowany będzie w każdym roku jego obowiązywania w ramach środków finansowych, planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Finansowanie Programu określa budżet Gminy na dany rok: dział 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii.
3. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu przesuwa się jako środki niewygasające na realizację zadań wymagających kontynuacji w roku następnym do momentu uprawomocnienia się nowego Gminnego Programu.
4. Zasady wynagradzania członków GKRPA w Turku:
  - ustala się dla członków GKRPA wynagrodzenie brutto za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie 180 zł brutto. wg. listy obecności
  - zwrot kosztów podróży za wyjazdy służbowe wg obowiązujących przepisów.

VII. Ewaluacja realizacji zadań programu

Ewaluacja jest badaniem wartości Programu. Polegać będzie na ocenie stopnia realizacji, wskazanych w Gminnym Programie celów podjętych zadań i analizą przypisanych do każdego zadania wskaźników oraz ich realizacji. Jest niezbędna w przygotowaniu raportu z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i wskazania efektów jego realizacji. **Raport przedkładać będzie Wójt Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego**

dotyczy raport. W raporcie zawarta będzie ewaluacja zadań realizowanych w aktualnym Gminnym Programie.

VIII. Materiały źródłowe

1. Sierosławski J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. ESPAD 2019. Warszawa 2020.
2. Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów. Katarzyna Łukowska, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Fundacja ETOH, Warszawa 2016.
3. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku; PARPA; Warszawa 2021.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XL/270/22
RADY GMINY TUREK

z dnia 21 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 dla Gminy Turek

Konieczność stworzenia nowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii nałożyła ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta określa zasadnicze zmiany w ustawach: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z dniem 1 stycznia 2022 r., w miejsce Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii zostało utworzone Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), które prowadzić będzie działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Zmiana ta była od wielu lat wyczekiwana przez samorządy gminne. KCPU zajmować się będzie kompleksowo przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Samorządy gminne są zobowiązane nie później niż do 31 marca 2022 roku przyjąć nowe, wspólne gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Ważnym elementem nowych gminnych programów stają się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który otrzymał brzmienie „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkolnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Przyjmowanie na czas czterech lat nowych gminnych programów profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii było również wskazywane przez samorządy gminne.

Finansowanie nowych gminnych programów pozostaje ze środków z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, co sprawi, że placówki oświatowe będą częściej realizowały programy związane z narastającymi problemami uzależnień behawioralnych.

Do nowego programu dołączono dane liczbowe, zebrane od podmiotów realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, dotyczące całego 2021 roku, co nie było możliwe podczas konstrukcji programu na rok 2022 (program był konstruowany w roku 2021). Dane dotyczą lat 2019-2021 i pokazują dynamikę problemów. Wykazana tendencja wzrostowa poszczególnych problemów pozwala na bardziej precyzyjne zaplanowanie zadań. Daje to szansę na skuteczniejsze, nacelowane na zdefiniowany problem działania i w efekcie uzyskanie oczekiwanych efektów i rozwiązań.

Program profilaktyki określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień. Jest ona zgodna z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Wskazuje zadania na rzecz zintegrowanych przeciwdziałań uzależnieniom w tym: uzależnieniom od tytoniu (nikotyny), od alkoholu od uzależnień behawioralnych i od narkotyków. Wszystkie te zagadnienia zawarte są w celu operacyjnym nr 2 Narodowego Programu Zdrowia: Profilaktyka uzależnień.

Obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych wynika z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 4. Natomiast z art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika nakaz uwzględniania w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży nocnej napojów alkoholowych.

W świetle powyższych argumentów podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 jest zasadne.